

Nowy

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Piątek, dnia 19 maja 1916 r.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12
mrk., półrocznie 6 mrk., miesięcznie 1
mrk. Za odnośnienie do domu 40 f. mies.

Redakcja i administracja
Zachodnia 37.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 mrk.
za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 mrk.
nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwy-
czajne 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz

Teatr Popularny. (w ogrodzie - Konstantynowska 16.)

Bilety wcześniej do nabycia w Cukierni W-go Gostomskiego, w
dniu zaś widowisk, od 5 p.p. w kasie teatru Konstantynowska 16.

Otwarcie sezonu letniego. W Sobotę, 20 maja 1916 r., i codziennie, z wyjątkiem poniedziałku o 8-ej wieczorem.

Krakowiacy i Górale

Sztuka ludowa ze śpiewami i tańcami, w 3-ach aktach, I. N.

Kamińskiego, muzyka Karola Kurpińskiego.

Przyszłe wybory

w Stan. Zjednoczonych

W pierwszy wtorek po pierwszym poniedziałku miesiąca listopada 1916 roku odbędą się w Stanach Zjednoczonych Ameryki wybory na stanowisko prezydenta Stanów.

Zwyczajem, przyjętym w Stanach Zjednoczonych, począwszy od czerwca roku, w którym przypadają wybory, poszczególne partie urządzają t. zw. konwencje w różnych miastach Ameryki.

W roku bieżącym partja republikańska zjeżdża się 7-go czerwca w Chicago, a partja demokratyczna, 21-go czerwca w St. Louis. Pięć pomniejszych partji nie oznaczyło jeszcze miejsca konwencji.

Okres od czerwca do listopada, t. zw. okres wyborczy, jest nader ciekawą epoką w życiu amerykańskim.

Kampanja wyborcza prowadzona jest w sposób zapamiętały, partje ofiarują ogromne sumy pieniężne na reklame, odbywają się wieczory agitacyjne, zostają wydane dziesiątki tysięcy prospektów i broszur, w których każda partja proteguje swego kandydata, a dyskredytuje kandydata partji przeciwnej.

Partja wybiera już w maju miasto, w którym zamierza zebrać konwencję. Na podobne zebranie przedwyborcze zjeżdża się przeciętnie 200—300 tysięcy ludzi.

Ma się rozumieć, że wybrane miasto ogromnie zarabia na takiej konwencji. To też partja przedwyborcze żąda stałe uprzedniego zapłacenia przez nie specjalnej kontrybucji, która wynosi około 250,000 dolarów.

Do miasta takiego zjeżdżają się przedstawiciele ze wszystkich stron kraju. Również zostają sprowadzone orkiestry, sztandary, chorągwie i różne inne emblematy partyjne.

Na „konwencjach“ przedstawia się kandydatów i partja decyduje się do wyboru, który następnie przeprowadza w różnych poszczególnych stanach.

Na właściwych wyborach, które odbywają się w listopadzie, każdy wyborca otrzymuje blankiet zawierający wymienienie poszczególnych partji.

W zeszytych wyborach partji takich było 8, obecnie jest ich 7.

Główne partje Stanów Zjednoczonych, rzecz można, partje decydujące, to są: republikańskie i demokraci.

Przez pomniejszych: prohibicjonisci, ludowcy, socjaliści, robotnicy i niezawisli nie mają żadnego poważniejszego znaczenia, tak że o ich kandydatach prasa nader mało podaje

szczeólów, gdyż powodzenie ich kandydatów jest wykluczone.

Natomiast dwie decydujące partje: republikańskie i demokraci wystawili już nieoficjalnie swych kandydatów, lecz jeszcze nie zdecydowali, którego będą głównie popierali.

Partja republikańska wystawia kilku kandydatów, a mianowicie byłego prezydenta, pułk. Teodora Roosevelta, sędziego Charles H. Hughes'a oraz Elichu Root'a.

Teodor Roosevelt od czasu, gdy okres jego władzy na fotelu prezydenckim ukończył się, nie zaprzestął jeszcze ani na chwilę w sposób pośredni lub bezpośredni swej kampanji wyborczej.

Ciągle podróże, odczyty, awantury — wszystko to czynił Roosevelt celowo — pragnął narobić jak największej hałasu, aby nie zginąć z oczu narodowi amerykańskiemu.

Ostatnio podczas swej podróży wygłosił kilka przemówień programowych, w których się stanowczo wyraził, iż przyjmie na siebie jedynie wtedy godność prezydenta, o ile będzie przekonany, że naród amerykański gotów jest przyjąć „postawę bohaterstwa“.

Tego rodzaju oświadczenie w dobie obecnej przestaje być dwuznaczne; a o ile doń przyłączyć inne oświadczenia, uczynione w stosunku do polityki toczącej się wojny — stanie się jasnym, że Roosevelt jest stronnikiem antyniemieckiej polityki.

Podług kalkulacji obecnej chwili posiada on pewne, dość znaczne dane powodzenia.

Drugi kandydat partji republikańskiej jest to — sędzia Charles R. Hughes, człowiek cieszący się nadzwyczajną dobrą opinią w całym Stanach Zjednoczonych. O ile zgodzi się on na postawienie swej kandydatury i na wyłożenie swego programu, wtedy kandydatura Roosevelta zostanie mocno zachwiana w swych podstawach.

(Niemcy amerykańscy są po stronie Hughes'a).

Trzeci kandydat republikańców Elichu Root, który był tak częściej wspomniany w początku roku bieżącego, traci coraz bardziej swą popularność, tak, że kandydatura jego ma coraz mniejsze dane powodzenia.

Partja demokratyczna stoi nadal całkowicie za swym kandydatem, obecnym prezydentem Wedroowem Wilson'em.

Co się tyczy pomniejszych partji — to posiadają oni tak małe dane powodzenia, że nawet wymienianie ich może być uważane za zbędczne.

W roku bieżącym na wybory, a nawet na kampanję przedwyborczą w Ameryce będzie skierowana wyjątkowa

uwaga całej Europy bardziej niżli za lat poprzednich. Powód tego zainteresowania się w dobie obecnej jest dość jasny — od wyboru prezydenta zależy przecież polityka zewnętrzna Stanów.

Lecz istnieje jeszcze inny skutek całej tej kampanji wyborczej, który jest nam bardziej bliski niż sam rezultat wyborów.

Na zebraniach przedwyborczych mianowicie, z mów przedstawicieli zdaliśmy się zorientować, jaki jest szczegółowy stosunek partji amerykańskich do obecnego konfliktu wojennego.

Pozatem pogląd większości na zebraniach przedwyborczych, wpłynęło na politykę Stanów Zjednoczonych jeszcze przed nowymi wyborami.

Obecny prezydent wsiucha się uważnie w vox populi i możliwe, że będzie działał w myśl jego, a te w celu zapewnienia sobie sympatji i powodzenia na przyszłych wyborach.

Najprawdopodobniej „clou“ programów partyjnych będzie stanowił ich stosunek do wojny europejskiej.

W ten sposób widzimy, że wybory prezydenckie przyniosą nam może jeszcze pewne zmiany przed listopadem i nasuwa się refleksja, czy ostatni krok Wilsona nie był czyniony ze względu na przyszłe wybory.

Z L.

Wielka kwesta

ogólnokrajowa.

Organizowana przez Główną Radę Opiekuńczą Wielka Kwesta Ogólnokrajowa odbędzie się od 11 do 18 czerwca roku bieżącego pod hasłem: „Ratujcie dzieci“. Sama bowiem wojna i bitwy — jak zaznaczono w „instrukcji ogólnej dla rad opiekuńczych powiatowych przy organizowaniu „wielkiej kwesty ogólnokrajowej“, — mniej spustoszeń czynią wśród młodych pokoleń, niż skutki z wojną tą związane“.

Rada Główna Opiekuńcza postanowiła wskutek tego w miarę możliwości i sił złagodzić ten kataklizm, starając się stworzyć fundusz dla ocalenia ginących dzieci, który to fundusz zamierza zebrać na prowincji za pośrednictwem swych miejscowych organizacji. Winny one wykazać ludności polskiej całą groźbę położenia, spowodowaną masowym wymieraniem dzieci, wszelkimi siłami i całą mocą przekonania rozbudzać ofiarność publiczną.

Przekazano więc zorganizowaniu kwest w poszczególnych miejscowościach kraju tamtejszym Radom opiekuńczym (powiatowym i gminnym) zgodnie z planem opracowanym przez specjalnie w tym celu utworzoną przy R. G. O. komisję, do której weszli, jako członkowie p.p.: ks. prałat Zygmunt Chelmiński, Andrzej Garbiński, Wacław Janasz, W. hr. Rostworowski, Stanisław Staniszewski, Antoni Wieniawski, dr. Antoni Rząd, Andrzej Szczuka, Józef hr. Zółtowski, Franciszek Radoszewski, Władimir ks. Czwartętyński, Aleksander Karszo-Siedlewski, dr. Władysław Szebanich, Ludwik Górski, Konstanty Komierowski, Adam hr. Ronkier, Władysław Reymont i pani Zofja Rzędzina.

Cel kwesty

to zbieranie ofiar w całym kraju od dn. 11 do dn. 18 czerwca r. b. dla organizowania domów położniczych, porad lekarskich, punktów sanitarnych, żłobków, szpitali dziecięcych, szkółek, instytucji „Kropki Mleka“, punktów odżywczych itp.

Organizacja kwesty.

w poszczególnych miejscowościach spoczywać będzie w ręku specjalnych komisji, do których będą wchodziłi 3 członkowie Zarządu miejscowych rad opiekuńczych, oraz pewna ilość osób, znanych ze swej działalności filantropijnej z szerokiemi uwzględnieniem duchowieństwa, które przyobiecało b. czynny współudział i poparcie.

W celu spopularyzowania wielkiej kwesty ogólnokrajowej, we wszystkich świątyniach na tydzień przed jej rozpoczęciem będą odczytane z ambon następujące odczyty R. G. O.

„Ratujcie dzieci!“

Ciążki dopust Boży spada na Ojczyznę naszą: wojna ze wszystkimi okropnościami swymi potargała wszystkie strony naszego życia. Wszystkie ciosy przy pomocy Bożej zniesiemy i zahartowani wielką walką o własne istnienie stawimy czoło groźnemu losowi, utni w lepszą dla Ojczyzny naszej przyszłość. Jest wszakże klasa, która stoćkroć przewyższa wszystkie ciosy, jakie dotąd na nas spadły, lub jeszcze spaść mogą, a to niebezpieczeństwo, zawiąsa nad tem, co najdroższego mamy na świecie: nad ukochanymi dziećmi naszymi!

W drogie istoty, które zalewie rączęta wyciągnęły ku słońcu, a których wątłe siły krzepić należy, aby mogły wzrosnąć i wyrosnąć na naszego zastępów, te pociechy jedyne stroskanych rodziców, nadzieje całego Narodu Polskiego, one to pierwsze padają ofiarą okrutnej doli i nikań z życia, zanim żyć zaczęły.

Przyjdzie chwila, kiedy huk armat ucichnie, wałe i stoła powalana ze zgliszcz, wielkie kościołów wystrzeżną ku niebu, rola odzyska utraconą płodność, uprawadzeni przez armję rosyjską uchodźcy, acz zalesiówkowani, powrócą do siedzib swoich, osiedlni żyć ludzkie, ale ani z jednej mogiłki nie powstać nie zmarta dziecina, ani jedno katactwo nie uśmiechnie się do życia

Ratunku więc, ratunku dla dzieci!

Ratunku, ratunku dla dzieci! Woda Polska cała...

Walka z analfabetyzmem

(Sprawozdanie Tow. "Wiedza" w Łodzi.)

Ratujecie dzieci! Niech się wzruszą...

Ratujecie dzieci! Wy je uratujecie...

Rada Główna Opieknicza

Działalność Komisji w każdej miejscowości...

Zadaniem Komisji zbierania ofiar jest zorganizowanie...

Każdy kwestarz będzie miał odpowiednią oznakę...

Wogóle kwesta odbywać się będzie na całym terenie...

Pierwsze ofiary

na rzecz wielkiej kwisty ogólnokrajowej...

Plakaty

jakie będą umieszczone we wszystkich miejscowościach...

"Wielka kwista ogólnokrajowa od 11-go do 18-go czerwca 1916 roku"

Ratujecie dzieci

Niemasz obecnie potężniejszego wołańa w Polsce nad:

"Ratujecie dzieci"

- Notatka prasowa

Handlarza mlekiem Józefa Wawrzkwiewicza z Lublina...

Towarzystwo oświatowe "Wiedza", kępowane przez...

Dzięki uzyskanemu od wspomnianej Sekcji Szkolnej...

Obszerne lokalizy skany bezpłatnie od p. Marii Berachowej...

Rozpoczęta praca Towarzystwa prowadzi do obecnej chwili...

Mk. 2500.

Mieszczące się w szkole p. Berachowej komplety...

Ponieważ obydwie szkoły z obawy zaleczenia choroby...

W uzyskaną drogą dużym lokalu szkolnym przy ul. Długiej...

Nauka prowadzona jest przez wykwalifikowane osoby...

Lekcje odbywają tylko w dni powszednie od 5-ej do 7 i pół...

Oprócz pracy w szeregach dorosłych analfabetów...

nych w lokalu Resursy Rzemieślniczej, przy ul. Widzewskiej 117...

Ponieważ dzieci na powyższych kompletach pochodzą...

Prowadząc do obecnej chwili walkę z analfabetyzmem...

Bolesław Prus

(Aleksander Głowacki)

W czwartą rocznicę zgonu

W dniu dzisiejszym przypada czwarta rocznica zgonu...

Prusa nazwałby można Voltaiem Polski, mądrość i światłość...

W roku bieżącym rocznica zgonu wybitnego pisarza...

Zawsze się w szkole p. Berachowej komplety zostały...

Kronika

- Weksle i czek.

"D. Warsz. Ztg." pisze: "Posiadacz weksłu płaconego lub małego być płatnym...

"Udowodnienie zawiadomienia następuje przez zawiadomionego..."

"Zawiadomienie nie jest wymagalne, jeżeli posiadacz może udowodnić..."

"Zawiadomienie lub w inny sposób osiągnięta wiadomość..."

O przedłużeniu terminów w zakresie prawa wekslowego..."

przedłuża się poza d. 30 czerwca roku 1916...

Pierwszeństwo należności Naczelne władze okupacyjne...

Przywilej ten przysługuje nawet w tych wypadkach...

Rozporządzenie to zastosowane może być tylko do należności...

- Procenty

"D. Warsz. Ztg." pisze: "Przepisy specjalne, zawarte w wydanem d. 1 lutego 1916 r. i przedłużonem d. 28 marca 1916 r. rozporządzeniu..."

- Z kursów polonistycznych

Jak już donosiliśmy, w dniu 15 b. m. zakończono wykłady na Kursach Polonistycznych...

Wykładali: dyr. Jan Czeraszkiwicz — geografję Polski, prof. Bronisław Knotke — historję literatury polskiej...

W wykładach geografji zlek polskich były poruszane tematy związane z poziomym i pionowym układem terenu.

Przedmiotem wykładów historii literatury polskiej były: pierwsza zabytki literackie, literatura polskofacińska, wiek złoty.

Co się tyczy dziełwojezystych, to głównym przedmiotem wykładów były: organizacja państwa polskiego, absolutyzm książęcy i tworzenie się stanów.

Stużhaozów płatnych Kurasa posiadały 329, bezpłatnych 16, razem 345. Opłata za wykłady wynosiła 1 rb. za czas trzymiesięczny.

Wyplaty z biletów wstępu wynosiły rb. 329; z tego wydano rb. 100 na wykłady, rb. 4 na opał, rb. 27 na służbę, 8 rb. 75 kop. na druk biletów wstępu; razem 294 rb. 75 kop.

- Powrót burmistrza

Burmistrz m. Łodzi, radca handlowy Leonhardt, powrócił do Łodzi z urlopu i objął swe obowiązki.

- Z dzielnic zapomogowych

Osoby, otrzymujące zapomogi z dzielnic Delegacji N. P. B. otrzymały polecenie, aby po odbiór zapomóg zgłaszały się osobiście.

- Z Tow. kolonji letnich dla dzieci w m.

Ofiary Komitetów poznańskiego i szwajcarskiego, oraz b. Komitetu Obywatelskiego m. Łodzi daly zarządowi w r. zeszłym możność wysłania dzieci na wies do Krzyżówki...

Koszt żywienia 1 dziecka w przeciągu 1 dnia 42 i pół kop. koszt ogólny 68 kop.

Ogółem wydatkowane 7,326 rb. 60 kop.

Zarząd postanowił wystać w roku bież. pierwszą partję dzieci 9-go czerwca. Zapis dzieci do badania odbędzie się w pomieszczeniu dn. 22-go b. m. i we wtorek dnia 23 maja o godz. 3-jej po południu w lokalu zyd. Tow. dobroczynności przy ul. Zachodniej 20.

- Odczyt k. s. Giębartowskiego

p. t. Mickiewicz — Kościuszkotraugutt — odbędzie się w niedzię 1-go dnia 21 b. m. o godz. 4-jej po poł. w lokalu Resursy Rzemieślniczej (ulica Widzevska 117).

Interesujący odczyt swiatłego magistrą obciążonego przepiękną dykcją i krasomówczością niewątpliwie ściąganie liczne rzesze nietylko inteligencji, lecz i robotników tembardziej, że przystępne ceny wejściem ułatwią im wstęp do posłuchania popularnego księdza prelegenta.

Bilety wcześniej są do nabycia w księgarni Gebethnera i Wolffa ul. Piotrkowska 87 a w niedzielę od godz. 10-ej rano w Resursie Rzemieślniczej).

Z Berlina dla biednych.

Zyd. Tow. Dobr. otrzymało z Komitetu berlińskiego niesienia pomocy, 20 koszy odzieży do podziału pomiędzy ubogą ludnością żydowską Łodzi.

Z życia kooperatywy.

Wczoraj, o godz. 7-ej wieczorem w lokalu kooperatywy „Wyzwolenie“ (Piotrkowska 292) odbyło się zebra- nie przedstawicieli 20 kooperatyw w sprawie utworzenia miejscowej hurtowni. Zebranie zagaik p. Kokeli. Na przewodniczącego został wybrany jednogłośnie kierownik Stowarzyszenia „Społem“ z Pabjanic p. Jakubowski, który zaprosił na sekretarza p. Stawiarskiego, buchaltera „Wyzwolenia“.

Następnie zabral głos p. Stypułkowski, oświadczyając, że potrzeba stworzyła podczas wojny kilkadziesiąt kooperatyw, które idąc samopas, tracą na energii i środkach. Zapobiedz temu może stworzenie hurtowni, która ster spraw gospodarczych umie w wypróbowane dłonie. Wobec czego stawia następujący wniosek:

Zebranie reprezentantów stow. spożywczych w dniu 18 b. m. w sprawie postawienia pierwszego kroku w rozwoju współdzielczości w Łodzi, a mianowicie, wytworzenie wspólnej hurtowni postanawia:

- 1) Wywrzeć nacisk na kooperatywy spożywcze, by przystąpiły do Warszawskiego Związku Stowarzyszeń Spożywczych jako instytucji ogólnokrajowej;
- 2) Poczynić starania w celu otwarcia w Łodzi filii W. Z. S. Sp. na zasadach jaknajbardziej autonomicznych;
- 3) Powołać z trzech osób złożyć komisję organizacyjną i złożyć na ręce takowej w lokalu przy ul. Piotrkowskiej № 292 bilans sprawozdań i bieżących spraw w kooperatywie;
- 4) Termin następnego walnego zebrania oznaczyć z góry i prosić Komisję Organizacyjną o złożenie referatu, sporządzonego na podstawach wymienionych;
- 5) Uprasza się Komisję Organizacyjną o skomunikowanie się w powyższych sprawach z W. Z. St. Sp. Nad powyższymi wnioskami wywiązała się dość ożywiona dyskusja, w której głos zabierali różni mówcy.

P. Szczerkowski, delegat „Związkowca“, w imieniu robotniczych klasowych zrzeszeń oświadcza, że kooperatywa nie tylko winna zwalczać drożyznę i pośrednictwo w handlu, lecz winna być środkiem wyzwolenia, pomocniczą w walce klasowej. I w takiej formie ruchu kooperatywa winna mieć specjalne zadania, którym kooperatywy drobno-mieszczańskie przeszkadzają. Liczba członków kooperatywy robotniczych dowodzi, że hasła te są żywotne i popularne.

P. Stypułkowski oświadcza, że kooperatywa nie zna klas, a istnieje dla niej interes spożywczy, który jest równy: otrzymywać tani nielepiej szesnany produkt i być trwałą placówką rodzimej gospodarki. Kwestja fermy kooperatyw jest muzyką przyszłości, tembardziej, że kooperatywy ściśle klasowe są szczeplonką zbyt wąską o istnieniu rocznym i kilkumiesięcznym i wątpliwie należy, aby wytworzyć mogły samodzielną instytucję gospodarczą.

P. Rzewski oświadcza, że zebranie winno nosić charakter informacyjny, tembardziej, że delegaci nie mają upoważnienia od swych zarządców; co do zarzutów p. Stypułkowskiego, że kooperatywy robotnicze krótko istnieją, to wina rządów carskich i opieki żandarmsko-policyjnej, uniemożliwiających normalny ruch robotniczy, przesładowań go karami, więzieniami i Sybirem i tolerowaniem lojalnych i bezbarwnych placówek, które w srogiej klamrze

policyjnej wegetowały zaledwie. Wobec tego zwroty podobne w stosunku do klasy robotniczej są nie na miejscu.

P. Kokeli oświadcza, że ze zrzeszenia winny być usunięte spółki komandytowe i fikcje kooperatyw, które szkodzą tylko ruchowi współdzielczemu i że zebranie winno wybrać Komisję jako środek przyszłego zjednoczenia.

P. Jakubowski odczytuje ustawę Związku Stowarzyszeń spożywczych w Warszawie, oświadczyając, że działalność jego ogranicza się tylko na polu ekonomicznym, a lek kooperatywy klasowo-robotniczych przed zamachem na przekonania brzmi dość naiwne, usuwanie się zaś od współpracy jest karygodnym.

Po zamknięciu dyskusji wybrani zostali do komisji: p. Klein z kooperatywy „Wyzwolenie“, p. Nowicki z „Wiosny“, p. Jakubowski, ze „Społem“ z Pabjanic. Kooperatywy robotnicze mają wybrać swego delegata, który wejdzie do komisji drogą kooptacji.

Gratyfikacja.

Jak już donosiliśmy, Rada miejska na ostatniem posiedzeniu uchwałała wypłacić dodatek drożyzniany urzędnikom Kom. Rozdziału Chleba i Mąki. Wypłata tej gratyfikacji, w sumie 8,000 marek z górą nastąpi w dniu dzisiejszym.

Z „Talmud-Tory“.

Egzamina Szkolne w szkole rzemieślniczej „Talmud-Tory“ przy ulicy Sredniej 46 rozpoczną się z dniem 29 maja i trwać będą do dnia 29-go czerwca r. b. (a)

Temperatura.

Dziś o godz. 4 ej w nocy temperatura wynosiła +5° R. o godz. 7 ej rano +8° R.

Z zyd. Tow. uprawy roli.

W dniu 26 maja, o godz. 3 po poł. w zyd. Domu Ludowym przy ul. Pasaż-Szulea № 2, staraniem zyd. Tow. uprawy roli odbędzie się odczyt o uprawianiu ziemi przez zydów (a)

Ze związków i stowarzyszeń.

X Ze Stow. Nauczycieli Chrześcjan

Stowarzyszenie Naucz. Chrześcjan otrzymuje od Łódzkiej Rady Opiekuńczej tysiąc rubli miesięcznej zapomogi. Ponieważ jednakże Sekcja nauczania sredniego zakwestjonowała prawo zarządu Stow. do wydawania pożyczek członkom Stow. z funduszu powyższego, przeto wskutek zwłoki w wydatkowaniu zapomogi za miesiąc ubiegły, Rada Opiekuńcza wstrzymała wypłacenie Towarzystwu zapomogi za miesiąc bieżący. (a)

X Z Klubu Rzemieśln. (Zawadzka 5).

W sobotę, dnia 20-go maja r. b. o godz. 7 i pół wiecz., odbędzie się w lokalu Klubu Rzemieślniczego przy ulicy Zawadzkiej № 5 dalszy ciąg wieczoru dyskusyjnego na tematy:

- 1) Historia żydowskiego rzemioslnictwa,
- 2) Żydowska szkoła ludowa z uwzględnieniem kursów zawodowych.

X Ze Stow. prac. fryzjerskich.

W niedzielę, we własnym lokalu, przy ul. Zawadzkiej pod nr. 27, odbędzie się uroczyste otwarcie herbariarni przy Stowarzyszeniu.

X Z zyd. Klubu rzemieślniczego.

W dniu 20 maja o godz. 8 wiecz. w lokalu Klubu rzemieślniczego przy ul. Zawadzkiej 5, odbędzie się odczyt dla rzemieślników-żydów na temat: 1) Dzieje żydowskiego rzemioslnictwa; 2) Żydowskie szkolnictwo ludowe i urządzenie kursów technicznych dla rzemieślników. (a)

Teatr i Sztuka.

Teatr Polski (Cegielniana 63).
Benefis Adama Tartakowicza.

Dziś w piątek w Teatrze Polskim (Cegielniana 63) odegrana zostanie na benefis utalentowanego artysty Adama Tartakowicza sztuka B. Gorczyńskiego „W noc lipcową“. Wybór sztuki nagrodzonej na łódzkim konkursie im. Sienkiewicza w r. 1903 im., głośna nazwisko autora oraz udział trzech ulubionych artystów naszej sceny: A. Tartakowicza, P. Woskowskiego i J. Pileckiego, obudziły znaczne zainteresowanie się beneficjum widowiskiem. Wstępna sprzedaż biletów rozpoczęła i wróży kasowe powodzenie.

Teatr Popularny (Konstantynowska № 16, w ogrozie)
— W dniu jutrzejszym zatem, przeszenie artystów Polskiego, przenieśli się do letniego teatru przy ul. Konstantynowskiej № 16, rozpoczynają sezon oryginalną polską

sztuką ludową I. N. Kamińskiego za ściewami i tańcami, z muzyką Karola Kurpińskiego „Krakowacy i Górale“
Sztukę tę wystawia reżyser Józef Machalski, uział zaś bierze całkowity personel artystyczny, powiększony nowozaangażowanymi siłami śpiewkami.

Orząd przedstawia się bardzo sympatyczny, a przeszenie artystów dokłada wszelkich starań, by repertuar i wykonanie stały na wysokości zadania.

Bilety do nabyła w cukierni W-go Gołostomskego, w dniu zaś widowiska od godz. 5 po poł. w kase teatru (Konstantynowska № 16)

Tourné artystystyczne Karola Adwentowicza

Znakomity artysta Karol Adwentowicz, wybiera się wraz z odpowiedzialnie zorganizowanym towarzystwem na występy do większych miast w Królestwie Grań będą następujące sztuki: „Korban“ Słowackiego i dwie głośnie komedje: „Don Juan“ Rittnera i „Brzydki Ferrante“ (z hiszpańskiego).

Do składu trupy należą: znana i utalentowana artystka pani Strojńska, oraz p. p. Chomiżówna, Nosarzewska, Pietruszyński, Sawicki, Bukowski i inn. Pierwsze przedstawienie ma się odbyć w ostatnich dniach maja.

W Łodzi występy p. Karola Adwentowicza ma się odbyć w dnjach 26, 27 i 28 bm

L. O. S. w Helenowie.

Dziś: Wieczór kompozytorów słowiańskich. Dyrekcja: Bronisł. Szule. W programie m. in.: Moniuszko „Bajka“, Karłowicz „Rapsodia litewska“. Czajkowski „Franceska de Rimini“

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze!

Pozwól, że za pośrednictwem Twoim niżej podpisani Artysty Teatru Polskiego złożą serdeczne podziękowanie wszystkim tym, którzy przychylni się do uświetnienia naszych beneficjów, a w szczególności Szanownej Prasie Łódzkiej, Publiczności i Kolegom.

Racz przyjąć Szanowny Panie Redaktorze wyrazy wysokiego szacunku.

Włodzimierz Maliszewski, Ludwik Szejer, Józef Machalski, Janina Morska, Aleksander Ojeździ, Józef Pitaraki, Piotr Woskowskii.

WOJNA. Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urządowo).
Wielką Kwatera Główna, 18 go maja. **Wschodnia widownia wojny.**
Na wschodzie od Kraszyna zerielono latawiec nieprzyjacielski. **Bałkańska widownia wojny.**
Nie było szczególniejszych wydarzeń.

Zachodnia widownia wojny.
Na południu od Lens nacierano w dalszym ciągu. Dziś rano odparto trzy nowe ataki francuzów, na nasze stanowiska na wzgórzu 304. Podczas odwrotu przez Esnes, poniósł nieprzyjaciel na otwartym terenie ciężkie straty. Ucierpiała tym razem świeża dywizja afrykańska, złożona z białych i kolorowych francuzów. Rozbiło się kompletnie natarcie słabszych sił nieprzyjacielskich na południo-zachodzie od Reichsackerkopfu.

Komunikat austriacki.

WIEDEN. (Urządowo) 18 maja.
Rosyjska widownia wojny.
Nic nowego.
Południowo-wschodnia widownia wojny.
Nic nowego.
Włoska widownia wojny.

Na froncie pobręcznym i karyntyjskim, przeszkadzała natężenie w czynności artylerji, opadła ku ziemi mgła.
Na południo-wschodzie od Monfalcone, udaremniono próbę wiochów, w celu odzyskania straconego niedawno stanowiska pod Bagni.
Na obszarze Col di Lana rozbiły się powtórnie natarcia nieprzyjaciela.
W ataku między dolinami Astico i Leno opano

wały nasze wojska graniczne pasmo Maggio, po przekroczeniu doliny Lain na południo-wschodzie od Platzzer (Piazza), zajęły Costa Bella a na południu od Moscheri, na Zugna Torta odparły kilka przeciwnataró nieprzyjaciela.

W dniu wczorajszym potmano przeszło 900 jeńców, wśród nich 13 oficerów, a zdobyto 18 dział i 18 karabinów maszynowych. Doniesienia włoskiego sztabu generalnego z dn. 16 i 17 b. m. opiewają, że w walkach tych ponieśliśmy okropne straty.

Twierdzenia te, mające na celu osłabienie wrażenia odwrotu, są zmyślone. Straty przeciwnika można ocenić tylko wtedy, gdy się jest panem pola bitwy. Włosi są w innym położeniu.

My natomiast, oceniając krwawą ofiarę każdego z naszych dzielnych żołnierzy, oświadczaemy, że dzięki sprawności piechoty, potężnej ochronie artylerji i wojennemu doświadczeniu naszego kierownictwa, są nasze straty nadzwyczaj małe.

Zastępca szefa sztabu generalnego **Hoefler,** marszałek polny porucznik.

Widoki pokojowe.

KOPENHAGA. Dziennik „Socialdemokraten“ oświadcza, omawiając wczorajsze wywody Greya, iż odnosi wrażenie, że Anglja gotowa zawrzeć pokój, który Belgji, Serbji i Czarnogórze zwróci niezawisłość i zaprowadzi międzynarodowy sąd rozjemczy. (Oświadczenie Greya i nowa zapowiedź pokoju, których ostatni tydzień przyniósł tak dużo, wskazują nieminiej na to, że w tem lecie rozpoczna się układy pokojowe. Także inne dzienniki upatrują w wywodach Greya symptom pomyślny dla pokoju.

KOPENHAGA, 17.5. Z Rosji donoszą: W kołach piotrogrodskich panuje przekonanie, iż nie będzie już trzeciej kampanji zimowej. Wprawdzie rosyjskie kierownictwo wojsk czyni konieczne przygotowania, ale przygotowania te są tylko zarządzeniami przezorności. W kołach petersburskich spodziewają się jeszcze dwóch fal ofensywy: jednej ze strony mocarstw centralnych, drugiej ze strony koalicji. Od wyniku tych ofensyw zależec będzie pora rozpoczęcia się rokowań pokojowych. Także i w piotrogrodskich i moskiewskich kołach giełdowych spodziewają się zawarcia pokoju przed zimą.

Niedoszłe zawieszenie broni

BERN, 17.5. „Temps“ przynosi odpowiedź państw wojujących na propozycję zawieszenia broni, uzynioną przez Czerwoną Krzyż. Zawieszenie broni miałooby na celu uprzętnięcie trupów i stwierdzenie osobistości poległych. Niemcy odpowiedziały, iż odpowiedź zależna jest od inicjatywy przeciwników. W przeciwieństwie do tego Rosja, Francja, Belgja, Anglja i Włochy propozycję odrzuciły, motywując odmowę względami militarnymi.

Niezależnie od tego „Temps“ twierdzi, że gdyby Niemcy wyraziły na to zgodę, możnaby było doprowadzić do porozumienia.

Odjazd ministrów francuskich.

PIOTROGROD, 17.5. Agencja Piotrogrodzka donosi: Ministrowie francuscy Thomas i Viviani opuścili Rosję.

Kino - Mirage
w Grand-Hotelu
Najnowsza sensacja!
Za grzech młodości
tragedja erotyczna z życia arystokracji rosyjskiej, w główn. rolach.
Karalli i Polański.

SZTOKHOLM, 18.5. W celu uczczenia gości francuskich Vivianego oraz Thomasa wydano w Moskwie w hotelu „Ermitaż” bankiet, podczas którego naczelnik miasta, Czetnokow, wygłosił mowę o charakterze politycznym. Pewne koła rządowe rosyjskie prowadziły kampanję przeciwko komitetowi wojennemu. Z tego powodu oczekują szybkiego rozwiązania się moskiewskiego związku przemysłowego, ponieważ reakcyjniści wyrażają swe niezadowolenie z powodu zniechęconego samorządu „Zwracamy się do was — rzekł Czetnokow—jako do przedstawicieli narodów związkowych, narodów prawdziwie kulturalnych, z prośbą o opiekę przeciwko wrogom w naszym rządzie”. Przedstawiciele wolnego narodu, zażenowani tą przemową, nie wystąpili z mową dziękczynną.

Położenie w Irlandji.
AMSTERDAM, 18.5. Tutejszy dziennik donosi, że Asquith prawdopodobnie będzie na razie sekretarzem stanu dla Irlandji.

LONDYN, 18.5. Biuro Reutersa donosi: Wiadomość o zamianowaniu Asquith'a członkiem Tajnej Rady Irlandzkiej wywarła niebывałe wrażenie. Przez nominację tę Asquith zostaje de facto wcielony do składu członków rządu irlandzkiego. Jest to pierwszy wypadek, by premier ministrów angielskich został zarazem członkiem Tajnej Rady Irlandzkiej.

MANCHESTER, 18.5. Tutejszy „Guardjan” dowiaduje się z Londynu, że Lloyd George odbył konferencję w posiedzeniu nacjonalistycznym, Devolnem, dziś zaś ma konferować z Redmondem. Obiegają pogłoski, że Lloyd George usilnie nastaje, ażeby rokowania w sprawie irlandzkiej oprzeć na podstawie home-rule'u. Prasa unijonistyczna oświadcza gotowość poparcia tych usiłowań.

Odpowiedź Wilsona na pismo papieża.
LONDYN, 17.5. Jak donosi biuro Reutersa z Waszyngtonu, Wilson odpowiedział na ostatnie pismo papieża.

Podobno Wilson denosi papieżowi, że usiłuje uchronić od wojny Stany Zjednoczone.

Ani pismo papieża, ani odpowiedź Wilsona nie będą ogłoszone.

Neutralność Szwecji.
SZTOKHOLM, 17.5. Podczas aomwiania przedłożenia rządowego o pomnożeniu pracowników w ministerstwie spraw zagranicznych, powe dział wiceprezydent izby Persson, że rząd od początku wojny, wspierany silnie przez parlament, zachowywał bezstronną neutralność. Tymczasem zdarzyły się różne rzeczy, które mogły oddziaływać niepokój. Na to odpowiedział minister spraw zagranicznych Wallenberg, że może tylko powtórzyć, co w słowach niedwuznacznych ze strony miarodawcy powiedziano, że Szwecja zachowa wobec wszystkich stron ścisłą neutralność. Co się tyczy poruszonych przez przedmówcę sprawy wysp Alandzkich, to sprawa ta jest dla Szwecji żywotną. Z tej racji rząd nie pominię w tej dziedzinie, aby praw i interesów szwedzkich bronił. Blizszych objaśnień minister nie może udzielić z przyczyn łatwo zrozumiałych.

Aeroplany włoskie w Austrii.
RZYM, 17.5. Agencja Stefani donosi: Wczoraj wieczorem rzucił jeden z naszych samolotów morskich bomby na magazyny w pobliżu Triestu i wzniesił pożar.

Aresztowanie dyrektora Komitetu Tatjanowskiego
SZTOKHOLM. W Piotrogradzie aresztowano szambelana, dyrektora „Komitetu Tatjana”, Bilbasowa, który rozporządzał milionami, przeznaczonymi na rzecz ofiar wojny. Stwierdzo bowiem, że popełniał stałe nadużycia, fałszując podpisy na kwitarkach. Bilbasow był na „ty” z wielkim ks. Mikołajem Mkołajewiczem.

„Grupa Morgana” a Rosja.
KOPENHAGA. Rosyjski minister finansów, Bark, zawarł specjalną umowę finansową z nowojorskim „City-Bankiem” t. zw. grupy Morgana. Rozmiary tej umowy nie są jeszcze znane. Wzamiem „City-Bank” otrzymał koncesję na otwarcie filji w Piotrogradzie i Moskwie.

Przed „wielkimi wypadkami”.

KOPENHAGA. Prezes „sojuszników” odeskich zwrócił się z zapytaniem do piotrogrodzkiej organizacji monarchicznych, jakie ma zająć stanowisko wobec przygotowujących się w Piotrogradzie „wielkich wydarzeń”.

Przymrozki w Rosji.
SZTOKHOLM 18.5. Z Piotrogradu donoszą: W północnych i centralnych guberniach Rosji nastąpiły silne przymrozki, niszcząc zupełnie oziminy.

Podział Persji.
WIENIE, Paryski „Le Journal” dowiadyuje się, iż odwiedźni członków Dumy w Londynie miały na celu zakończenia układu w sprawie podziału Persji. Anglja chce mieć pewność, iż otrzyma wyłączne panowanie nad zatoką perską. Podobno układ został już zawarty.

W Afryce wschodniej.
LIZBONA, 17.5. Urzędownie donoszą z Laurenzo Marquez: Oddział niemiecki, liczący 180 krajowców z karabinami maszynowymi atakował dwukrotnie stanowiska portugalskie u Hika nad rzeką Rovuma, ale był odparty. Portugalczyki stracili zabitego. Z okręgu Riong'a donoszą o wymianie strzałów karabinowych. Straty po obu stronach są niewielkie.

Skutki dostaw japońskich.

LUGANO. Z Londynu donoszą do „Secola”, że wskutek olbrzymich dostaw broni i amunicji przez Japonię dla mocarstw koalicji Japonia wyczerpała zupełnie swoje zapasy metalu, posiadane na składach i w kopalniach. Wskutek tego delegacji angielscy i japońscy wyjechali do Australji dla zbadania, czy tamtejsze kopalnie mogą dostarczyć metalu brakujących. Gdyby wiadomość ta okazała się prawdziwą, to dostawa materiałów bojowych z Japonji dla koalicji uległaby poważnej zwłoce.

Monte Carlo podczas wojny. BERN, 15.5. Bank gry w Monte Carlo zamyka rok operacyjny po raz pierwszy od swego istnienia ze stratą. Straty wynoszą za rok 1915, sześć i pół miliona franków.

Obwieszczenie.

Udzielone w moim obwieszczeniu z dnia 25 kwietnia r. b. pozwolenie paść konie owsem, a mianowicie po 3 funty owsu na konia dziennie zostaje niniejszem na zasadzie rozporządzenia pana szefa administracji zniszczone Paszennie cwsom jest od dnia publikowania niniejszego obwieszczenia wzbronione. Dla zwierząt rozplodowych i dla koni wypełniających ciężkie roboty może wyjątkowo być udzielone pozwolenie na paszenie owsem i to do 3 funtów dziennie. Do tego dla łódzkiego powiatu należy zasięgnąć moje pozwolenie, dla łaskiego i brzezińskiego powiatów takowe od urzędów powiatowych w Pabjanicach i Brzezinach.

Posiadziciele koni, które życzą sobie otrzymać podobne pozwolenie powinni przedstawić zaświadczenia o konieczności paszenia owsem od odpowiedniego wójty, lub od magistratu czyli od burmistrza. Wnieśli należy wtenczas razem z podobnym zaświadczeniem wniesić do Prezydium Policji lub urzędów powiatowych w Pabjanicach i Brzezinach. Tylko wniosków, w których konieczność paszenia owsem udowodniona jest, uwzględnione będą.

Wszyscy inni właściciele owsu powinni odstawić takowy aż do 10 czerwca r. b. do najbliższego składu centrali zbożowej, która za otrzymane ilości wystawi odpowiednie kwity.

Składy centrali zbożowej znajdują się w Łodzi, Konstantynowie, Aleksandrowie, Zgierz, Tuszninie, Pabjanicach, Łasku, Brzezinach, Ujeździe, Bogowie i Strykowie. Za przedłożeniem kwitu oddawca otrzymuje należność w biurze centrali zbożowej w Prezydium Policji w Łodzi. Cena wynosi za dobry, zdrowy, suchy towar 10 marek za polski centnar—120 polsk. funtów.

Kto po dniu 10 czerwca r. b. owies posiadać będzie, nie mając na to odpowiedniego pozwolenia karany będzie karyską należnego owsu bez wynagrodzenia. Przeprowadzenie powyższego nakazu kontrolowane będzie przez żandarmerję i patrolę wojskową.

Łódź, dnia 15-go maja 1916 r.

Cesarско-Niemiecki Prezydent Policji v. Oppen.

Ofiary

Pracownicy Tow. Rosyjsko-Amerykańskiej M. ry Gumowej p. f. „Treugolnik” złożyli odstępek od pensji za m. kwiecień na bezpłatne obiady dla biednych dzieci ze szkół elementarnych rb 13 kop. 76.

Kurs rubla.

Łódź, 19 maja 1916 r.

Na giełdzie berlińskiej płacono wczoraj za 100 rb. Mk. 183.50 (co odpowiada rb. 54.50, za 100 marek)

Całkowity dochód na Oświatę!

JUBILEUSZOWY NUMER „BLUSZCZU”

wydany w pięćdziesięcioletnią rocznicę założenia tego poczytnego pisma, zawierający utwory najlepszych sił literackich i bogato ozdobiony w aktualne ilustracje i jest do nabycia w redakcji „Nowego Kurjera Łódzkiego”.

Całkowity dochód na Oświatę!

Od nowego roku szkolnego otwarte będzie **Polskie 8-io kl. Gimnazjum Filologiczne**

A. ZIMOWSKIEGO

przy ul. Gubernatorskiej № 3. (róg ul. Mikotajewskiej).

Podania przyjmuje do wstępnych i pierwszych 4 klas, kancelarja szkoły tymczasowo jeszcze przy ul. Piotrkowskiej № 271, a od 1 lipca przy ul. Gubernatorskiej № 3, od godz. 12-ej do 2-ej i od 5-ej do 7-ej po poł. Egzamina przedwakacyjne rozpoczyna się 29 maja. Dla zamiejscowych otwarty będzie pensjonat. Blizszych informacji udziela kancelarja szkoły. 761—3

Wagon wyborowej

MARMOLADY OWOCOWEJ

nadszedł, wiadomość: u S. NOWIŃSKIEGO, Piotrkowska 145.

Akuszerka

z dyplomem Cesarzkiej Akademji medycznej w Piotrogradzie praktykująca 20 lat, przyjmuje. Andrzej 39, m. 10 od 12—5

Lekarz Dentysta

S. GORDIN

Konstantynowska 18.

Leczenie, plombowanie i usunięcie zębów bez bólu. Zęby sztuczne z podniebieniem i bez na złocie i kauczuku. Przyjm. codziennie od 10—11—3

MYDŁO

tanio po 58 kop. funt a także rozmaite mydło hurtowo i detalicznie można dostać tylko u **Drukera. Srednia Nr. 2.** Uwaga; tylko sklep kolonialny. 792—9

Różne mieszkania

od najtaniejszych do 5 pokoi z wszelkimi wygodami, oraz inne lokale na składy i sklepy, od 1 lipca lub zaraz do wynajęcia. Wiadomość u stróża lub w kancelarji.

Zarząd Domów Z. Wernera i S-ki
Łódź, Piotrkowska 17.

W szpitalu Poznańskich można nabycić odpadki

od JEDZENIA

Oferty uprasza się nadsyłać do biura szpitala, Targowa № 113.

Rutynowana nauczycielka

przypasabia prędko i celująco do niższych klas. Wyucza alfabetów w krótkim czasie języka polskiego niemieckiego i rachunków. CENY NIZKIE. Benedykta 14, m. 28. 5238

Ogłoszenia drobne:

- AIAIAIA!** Meble nowe i używane, najtaniej w dużym wyborze, oraz łózka metalowe, wózki-welocypedy dziecięce, wanny, krzesła wiedeńskie. Poleca magazyn mebli Władysława Romiszewskiego. Piotrkowska 116 I p. front. 10
- Antoni Sieworek poszukuje swojej siostry Józefy Majchrowskiej. niach się zgłosi do Adm Kurjera. 10
- Ruzarnia J. Szczepińskiego 20, ul. Piotrkowska 118, poszukuje chłopca do zeceru! Przedstawienie świadectwa, z ukończenia przynajmniej 2 klas stawia się za warunek. 3
- Jednego przzywoitego pana lub panią przyjmę na mieszkanie. Konstantynowska № m. 33 7. 3

Józef Kazimierz Majchrowski przesyłony jest o pofatygowanie się do naszej redakcji we własnym interesie między godz 12 a 2 w poł.

Jeunokonna lekka rotwaga do sprzedania Długa № 10. 831—3

Kupię maio używane lecz elegancie meble do pokojów: jadalnego, sypialnego oraz gabinetu męskiego jak również kasę ogniotrwałą małą, bez pośrednieta handlarzy. Oferty proszę nadsyłać do administracji niniejszej gazety pod „F. J.”

Koza z koźleciem do sprzedania Wiadomość u stróża ul. Srednia № 22. 830—3

Osoba mloda inteligentna poszukuje miejsca gospodyni, zna gospodarstwo, gotowanie i szycie. Łaskawe oferty dla „POSZUKUJĄCEJ” przyjmuje Kurjer Łódzki. 799—2

Potrzebna chemiczarka, ul. Wdzwiska № 49, pralnia Matyldy. 3

Prehozant z całodziennem utrzymaniem wa dworze. Wiadomość, Nawet 23, stróż wskaże. 756—3

Prower w dobrym stanie sprzedam ul. Rzawska № 2 m. 16 front

Sprzedam gospodarstwo z zabudowaniami i inwentarzem w okolicy Poddębic. Blizszych wiadomości udziela właściciel, Radogoszcz, ulica Długa № 21, Sztyler. 800—3

Złota krawcowa poszukuje zajęcia w domu prywatnym, maganię lub na wól, ulica Gubernatorska 34 m. 37. 782—2

Zaginal dowód № 143867. Oddziału i Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Polyczkowego Zachodnia № 31. 827—1

Zaginal paszport rosyjski, wydany z pow. Sieradzkiego gub. Kaliskiej na imię Kazimierza Elchmana.

Zaginej 2 paszporty niemieckie, wydane w Grabowie, pierwszy na imię Marji Rogalskiej, a drugi na imię Natalii Stezent 825—1

Zaginal paszport niemiecki, wydany w Łucmierzu na imię Józefa Sprucna. 826—1

Zaginal paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Bolesława Flortyska 1

Zaginal paszport niemiecki, wydany w gm. Wierzchy pow. Sieradzkiego na imię Florentyny Pawlak.

Zaginal paszport, Józefowi Wajlszewskiemu, wydany przez gminę Piatek, Kaliskiej ziemi. 804—5

Ważne dla gospodyń!

Mydło 60 kop. za funt hurtem taniej, poleca i dla chemicznych pralni, appretur i kooperatyw. Szmalewicz. Południowa № 8, sklep. 814—6

Kursy Handlowe Stanisława Lipińskiego

Piotrkowska 157.
etnl kurs wykładów Początek 16 maja, koniec 15 września Zapisy rzyjmuje kancelarja kursów codziennie prócz sobót i niedzieli od 6-ej do 8-ej wieczorem. 439—6